

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/147/2021
Identifikačné číslo spisu:	4310210210
Dátum vydania rozhodnutia:	25.01.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4310210210.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcov 1/ MUDr. V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, X., 2/ M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, X., 3/ Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, X., 4/ Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, X., žalobcovia 1/ až 4/ zastúpení splnomocnencom SLAVIKATTORNEYS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mlynarovičova 13, IČO: 50 807 471, proti žalovanej SATUR TRAVEL a.s., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, IČO: 35 787 201, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Melničák a Semančíková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, IČO: 36 860 891, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 12 C 181/2010, o dovolaní žalobcov 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. júla 2020 sp. zn. 8 Co 249/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 3. mája 2018 č. k. 12 C 181/2010 - 531 vo výroku I. žalobu zamietol, vo výroku II. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 488, § 591 ods. 1, § 741a, § 741i ods. 1, 2, § 741k ods. 1 až 3, § 11, § 13 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 6 zákona č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, článok 5 Smernice Rady č. 90/314 EEC z 13. júla 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb, uverejnenej v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev L 158/59, 23.06.1990.

1.1. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobcovia 1/ až 4/ (ďalej aj „žalobcovia“) na jednej strane a žalovaná na strane druhej uzavreli dňa 29.5.2009 zmluvu o

obstaraní zájazdu podľa zákona č. 281/2001 Z. z. za podmienok uvedených v zmluve, za cenu zájazdu celkovo vo výške 5.180,56 eur, dohodnutý termín zájazdu od 21.7.2009 do 31.7.2009, dohodnuté ubytovacie zariadenie v hoteli LA CASTELLA v Kalábrii v Taliansku. Z vykonaného dokazovania bolo nepochybné, že krátko po začatí uvedeného zájazdu na mieste ubytovania došlo v danom rezorte k zisteniu závadnosti vody, z tohto dôvodu bol následne rezort LA CASTELLA talianskymi inštitúciami uzatvorený. Žalobca 1/, ako vyplýva z úradného záznamu čl. 26 spísal dňa 26.7.2009 záznam, ktorý podpísala aj zástupkyňa žalovaného, v ktorom ako dôvod reklamácie uviedol, že druhý - tretí deň pobytu došlo ku kontaminácii vody používanej v stravovacom zariadení, vody používanej na osobnú hygienu, následkom čoho boli infikovaní V. S., M. S. a išlo o hnačky, zvracanie, neboli urobené epidemiologické vyšetrenia, neboli vyšetrení lekárom, neboli poskytnuté lieky na zvládnutie infekcie, neboli odobraté vzorky, aj ubytovanie bolo na nízkej úrovni v hlučnom prostredí a po presunutí do GARDEN KALABRIA opätovne neboli vykonané potrebné opatrenia, neboli poskytnuté lieky, ide o porušenie hygienických a epidemiologických postupov. Žalobcom bola prostredníctvom poisťovne Allianz - poisťovňa uhradená suma 1.226,32 eur, ako výška nákladov za nevyčerpané služby pri predčasnom návrate a to na základe poisťnej zmluvy. Žalobcovia 1/ - 4/ si v rámci konania uplatňovali titulom náhrady nemajetkovej ujmy ako náhrady straty radosti z dovolenky každý sumu vo výške 1.717,10 eur, v zmysle ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

1.2. S poukazom na ustanovenie § 6 Zákona č. 281/2001 Z.z. ako aj Smernicu 90/314/EHS súd posudzoval danú vec ako vec spotrebiteľskú. Súd poukázal na to, že je bežné skúmať nielen skutočnú majetkovú škodu, ktorá bola klientovi neposkytnutím plnohodnotných resp. vadných služieb spôsobená, ale aj nemajetkovú ujmu predstavujúcu náhradu za zmarenie dovolenky, t.j. stratu pôžitku z dovolenky. Zo strany žalovaného, nie jeho zavinéním došlo k poskytnutiu vadných služieb a to kontamináciou vody, teda poskytovateľ zájazdu žalovaný neposkytol, aj keď bez svojho zavinenia, služby tak, ako si žalobcovia objednali a mohli prísť k zásahu, pri ktorom žalobcovia, aj keď len subjektívne, pocítili stratu pôžitku z dovolenky, avšak pri priznaní žalobcami požadovanej kompenzácie a teda aj jej výšky, ktorú si žalobcovia uplatnili, ktorú riadne ani nezdôvodnili, by bolo potrebné aj posúdiť, či takýto zásah mohol byť vôbec objektívne spôsobilý privodiť žalobcom tento pocit. Nemajetkovú ujmu možno v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len v prípade, ak došlo k zásahu do ich osobnostných práv v značnej miere. V tomto prípade však žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali značný zásah do ich práva na ochranu ich života a zdravia, pričom aj zdravotné problémy, ktoré žalobcovia prípadne aj mali, podľa názoru súdu nedosiahli takú mieru, ktorá by oprávňovala priznanie nemajetkovej ujmy, keďže aj samotné doklady o lekárskech vyšetreniach predloženými žalobcami, po návrate z dovolenky potvrdili síce určité zdravotné problémy, avšak žiadne vážnejšie ochorenia, keďže neboli predložené laboratorné vyšetrenia, neboli zistené a teda ani žalobcami preukázané. Žalobcovia mali možnosť dokončiť turnus v náhradnom, dokonca nadštandardnejšom ubytovacom zariadení, ktoré zabezpečil žalovaný, dokončiť tak riadne dovolenku, v náhradnom hoteli bola poskytovaná sústavná lekárska starostlivosť, resp. mohli, čo aj využili odcestovať domov. Súd zároveň neprijal vyjadrenie žalobcov, že stratou dobrého pocitu z dovolenky došlo k zásahu do ich osobnostného práva na ochranu cti a dôstojnosti, keďže v prípade aj takýchto skutkových tvrdení dôkazné bremeno spočíva na žalobcoch. Za dostatočnú náhradu, ktorou bola podľa názoru súdu reparovaná aj strata pôžitku z dovolenky, súd považoval náhradu za nespotrebovanú dovolenku, ktorá bola žalobcom vyplatená. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ až 4/ rozsudkom zo 16. júla 2020 sp. zn. 8 Co 249/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal proti žalobcom 1/ až 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

2.1. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že došlo k žalobcami tvrdnému neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného do ich osobnostných práv a tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka na strane žalobcov, avšak nebolo preukázané, že by došlo na strane žalobcov k strate radosti z dovolenky v

dôsledku tohto zásahu žalovaného podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podmienkou vzniku zodpovednosti žalovaného ako cestovnej kancelárie za zmarenie dovolenky je také porušenie právnej povinnosti žalovaného, ktoré má takú intenzitu, že má za následok stratu radosti z dovolenky na strane žalobcov v 1. až 4. rade. Z písomného záznamu o reklamácií vypracovaného a podpísaného žalobcom v 1. rade (datovaného 26.07.2009) a prevzatého žalovaným až dňa 27.07.2009 totiž vyplýva, že až dňa 27.07.2009 po presune do iného hotela žalobca v 1. rade reklamoval kontamináciu vody v hoteli LE CASTELLA a zdravotné problémy a to len na strane žalobcov v 1. a 2. rade (hnačky, zvracanie), kedy tiež namietal nezabezpečenie zdravotnej starostlivosti a liekov v pôvodnom hoteli, ako aj v novom hoteli. Uvedený písomný záznam o reklamácií ani v spojení s tvrdeniami žalobcov v 1. a 4. rade v spore s poukazom na vykonané dokazovania nepreukazuje rozsah a intenzitu žalobcami 1. až 4. rade tvrdeného zásahu do zdravotného stavu žalobcov v 1. až 4. rade (hnačky, nevoľnosť, príp. zvracanie), keďže v rozhodnom čase nevyhľadali zdravotnú starostlivosť zabezpečenú žalovaným v hoteli LE CASTELLA. V konaní bolo vykonaným dokazovaním nesporne preukázané, že potom ako boli zdravotné problémy iných účastníkov zájazdu oznámené delegátke žalovaného dňa 24.07.2009, žalovaný začal prijímať opatrenia spočívajúce v stravovaní klientov v hoteli, v poskytovaní im balenej vody bez obmedzenia, v zabezpečení zdravotnej starostlivosti priamo v hoteli v prítomnosti delegáta žalovaného, ako aj v zabezpečení zmeny rezortu, ihneď po zistení zdravotných problémov, t.j. po dni 24.07.2009 (zmenený rezort bol zabezpečený dňa 25.07.2009), v zabezpečení leteckej prepravy domov (ktorá preprava bola zabezpečená dňa 27.07.2009 pre tú časť klientov, ktorí o to požiadali, vrátane žalobcov). S poukazom na vyššie uvedené dôvody potom nebolo v konaní preukázané tvrdenie žalobcov v 1. a 4. rade o rozsahu a intenzite zásahu do práva žalobcov v 1. - 4. rade na česť a ľudskú dôstojnosť.

2.2. Podmienkou vzniku zodpovednosti žalovaného ako cestovnej kancelárie za zmarenie dovolenky je také porušenie právnej povinnosti žalovaného, ktoré má takú intenzitu, že má za následok stratu radosti z dovolenky na strane žalobcov. Odvolací súd aplikujúc v danej právnej veci ustanovenia § 741a a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon č. 281/2001 Z.z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr, eurokonformný výklad čl. 5 Smernice Rady 90/374/EHS v spojení s rozhodnutím Súdneho dvora sp.zn. C-168/2000, analógiou použijúc ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že žalobcami uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol. Následne skúmal splnenie podmienok ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka pre náhradu nemajetkovej ujmy, z ktorého ustanovenia, ako aj z ustálenej judikatúry jednoznačne vyplýva, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Dôkazné bremeno preukázania existencie tejto ujmy je na dotknutej osobe, teda osobe, ktorá sa náhrady nemajetkovej ujmy domáha. Odvolací súd v danej právnej veci zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní nebolo relevantne preukázané, že porušenie povinností žalovaného malo takú intenzitu, že malo za následok stratu radosti z dovolenky na strane žalobcov. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri úspešnom uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je nevyhnutné, aby žalobcovia preukázali, akú ujmu utrpeli (t.j. existenciu ujmy), pričom iba ich subjektívne tvrdenia a hodnotenia, bez preukázania ďalšími dôkazmi, nemôže byť podkladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

2.3. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobcovia svoje tvrdenia jednoznačne nepreukázali, nepreukázali, akú konkrétnu ujmu na zdraví či ľudskej dôstojnosti utrpeli, aké mala táto ujma následky, aký intenzívny bol zásah do ich osobnostných práv. Za situácie, že táto ujma zo strany žalobcov preukázaná žiadnym relevantným dôkazom nebola, ich tvrdenie o strate pôžitku a radosti z dovolenky je len v rovine subjektívnych pocitov a tvrdení, napriek tej skutočnosti, že sa rozhodli predčasne ukončiť zájazd. S poukazom na zásadu občianskoprávneho konania, týkajúcu sa preukázania tvrdených skutočností, t.j. zásadu dôkazného bremena, kedy každá strana sporu je povinná svoje tvrdenie jednoznačne a nepochybne preukázať, nepredloženie dôkazov o rozsahu a intenzite zásahu zo strany žalovaného do ich zdravia a ľudskej dôstojnosti, je potrebné prijať záver o dôkaznej núdzi žalobcov, keď preukázanie existencie zásahu a jeho intenzity, je prvým predpokladom pre úspešné priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovia nepreukázali rozsah a intenzitu zásahu zo strany žalovaného, preto nespĺnili jednu z podmienok pre priznanie uplatneného právneho nároku. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané splnenie jednej zo základných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy - straty radosti z dovolenky a to konkrétne existencia ujmy, ktorú žalobcovia, je potrebné prijať záver, že v danej veci neboli splnené základné predpoklady pre uplatnenie

tejto náhrady podľa § 13 Občianskeho zákonníka, preto je dôvodné potvrdiť vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“). Dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci súdom odkazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolatelia namietali, že odvolací súd nesprávne použil analógiu pri náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej objednávatelom na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na to namietali nesprávne právne posúdenie v otázke nutnosti preukázania existencie závažnej ujmy. Uvedli, že článok 5 Smernice priznáva právo objednávatelovi požadovať popri materiálnej ujme aj právo na náhradu nemateriálnej ujmy - straty pôžitku z dovolenky, pričom poukázali na potrebu eurokonformného výkladu vnútroštátnych predpisov upravujúcich zmluvu o obstaraní zájazdu. Poukázali na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 848/2014, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co 110/2017, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 146/2017 a Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 747/2015. Poukázali na komentár k § 741j Občianskeho zákonníka, podľa ktorého škodou, ktorú utrpel objednávatel, môže byť nemajetková ujma vo forme straty z radosti z dovolenky. Namietali, že odvolacím súdom aplikované ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, nie sú čo do podmienok náhrady, t. j. obsahu právneho vzťahu, totožné s uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle čl. 5 Smernice Rady č. 90/314/EHS o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb. Mali za to, že odvolací súd opomenul, že uplatnené právo na náhradu, je v prvom rade spojené s porušením povinnosti žalovanej, a nejde tak iba o čistý zásah do ochrany osobnosti. Výklad práva zvolený odvolacím súdom uvedené nereflektuje a opomína skutočnosť, že k vzniku nároku žalobcov viedlo v prvom rade porušenie zmluvy o obstaraní zájazdu zo strany žalovanej, resp. jej zmluvných partnerov, pričom porušenie zmluvy spočívalo v podávaní kontaminovanej vody v ubytovacom zariadení, v reštauračnej časti, v bazénoch a v ďalších častiach hotelového rezortu. Tým, že odvolací súd viazal vznik nároku žalobcov na náhradu za porušenie zmluvy na preukázanie závažnej ujmy, zaťažil, prípadne zmariť priznanie akéhokoľvek nároku žalobcov za porušenie zmluvy. Podotkli, že predmetom nároku za sťaženie dovolenky nie je iba satisfakcia za ujmu na zdraví, ale aj satisfakcia za nezažitú dovolenku, tzv. „radosť z dovolenky“, ktoré majú podklad v prvom rade v porušení zmluvy o obstaraní zájazdu zo strany žalovanej. Krajský súd sa nedržal eurokonformného výkladu, čím vec nesprávne právne posúdil. Žalobcovia v tejto súvislosti poukázali aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-168/2000, Simon Leitner proti TUI Deutschland GmbH & Co. Vo vzťahu k nutnosti preukázania zavinenia a danosti vyššej moci namietali objektívnu zodpovednosť žalovanej ako obstarávateľky zájazdu. Namietali, že žalovaná nepreukázala, že nezavinila porušenie zmluvy. Zdôraznili, že zodpovednosť žalovanej ako obstarávateľky zájazdu je objektívna. Mali za to, že vzhľadom na objektívnu zodpovednosť, nie je potrebné preukazovať zavinenie žalovanej. K liberačnému dôvodu vyššej moci v zmysle § 741j ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka uviedli, že v danom prípade je nutné vyššiu moc chápať ako skutočnosť, ktorá nastane mimo ľudskú činnosť, o čo v danom prípade nešlo. Žalovaná vyššiu moc netvrdila a ani ju nepreukazovala. V danom prípade sa nemôže jednať o vyššiu moc, keďže nárok žalobcov sa odvíja hlavne od kontaminácie vody. Taktiež skutočnosť začatého trestného stíhania, nemôže sama pozbaviť žalovanú zodpovednosti v zmysle § 741j Občianskeho zákonníka a už vôbec viesť k preukázaniu vyššej moci. Dovolatelia v dovolaní zároveň poukazovali na skutkové rozpory, závery odvolacieho súdu, ktoré nevyplyvajú z vykonaného dokazovania. Žiadali, aby odvolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp., aby rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu považovala dovolanie žalobcov za nedôvodné, v dôsledku čoho mu nie je možné vyhovieť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu -

žalobcovia, v neprospech ktorých bolo rozhodnuté, zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7. Žalobcovia namietali, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

8. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie.

11. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (por. sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017, 9 Cdo 72/2020). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

12. Dovolateľ, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 CSP, zaťažuje procesná povinnosť jednoznačným a určitým spôsobom zadefinovať tzv. dovolaciu otázku, ktorú odvolací súd riešil nesprávne (m. m. 1Cdo/162/2018, 3Cdo/141/2018, 4Cdo/37/2017, 5Cdo/190/2018, 8Cdo/14/2018) a zároveň uviesť, ktorý z predpokladov uvedených v tomto ustanovení zakladá prípustnosť ním podaného dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/52/2017, 7Cdo/50/2018, 8Cdo/130/2018). Tejto požiadavke zodpovedá i povinnosť vyjadrená v § 429 CSP v spojení s čl. 11 ods. 2 Základných princípov CSP. Splnením týchto procesných povinností vytvára pre odvolací súd základ, ktorý je nevyhnutne potrebný pre posúdenie prípustnosti dovolania a prípadne (pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je prípustné) tiež pre zameranie meritórneho dovolacieho prieskumu.

13. Dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci súdom odkazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku, rozhodujúcu pre rozhodnutie vo veci samej a nastolenú dovolateľom v dovolaní (t. j. právne posúdenie odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí), odvolací súd dosiaľ neriešil (neposudzoval), takže sa vo vzťahu k nej ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Ak teda dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, mal by v nadväznosti na § 432 CSP : a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

14. Dovolatelia tvrdili, že odvolací súd nesprávne použil analógiu pri náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej objednávateľom na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na to namietali nesprávne právne posúdenie v otázke nutnosti preukázania existencie závažnej ujmy. Uvedli, že článok 5 Smernice priznáva právo objednávateľa požadovať popri materiálnej ujme aj právo na náhradu nemateriálnej ujmy - straty pôžitku z dovolenky, pričom poukázali na potrebu eurokonformného výkladu vnútroštátnych predpisov upravujúcich zmluvu o obstaraní zájazdu.

15. Dovolací súd dospel k záveru, že takto zadefinovaný dôvod prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku nespĺňa náležitosti predpokladané procesnou úpravou dovolacieho konania.

16. Dovolatelia v prvom rade sami v žalobe uplatnili svoj nárok na náhradu imateriálnej ujmy s poukazom na právnu úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku (§ 11 a 13) a súdy po vykonanom dokazovaní dospeli k záveru o takomto právnom posúdení, pričom žalobcovia v konaní takýto právny záver nenamietali. Ak uviedli v dovolaní nesprávnosť analógie, ktorú mal uplatniť odvolací súd pri výklade § 11 a 13 Občianskeho zákonníka v predmetnej veci, sami nepredostreli svoj právny výklad, len poukázali na potrebu eurokonformného výkladu vnútroštátnych predpisov, upravujúcich zmluvu o obstaraní zájazdu. Odvolací súd však túto otázku vyriešil (pozri bod 2.2. tohto uznesenia), keď uviedol, že : „aplikujúc ustanovenia § 741a a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon číslo 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr, eurokonformný výklad článku 5 Smernice Rady 90/374/EHS v spojení s rozhodnutím Súdneho dvora C-168/2000, analógiou používajúc ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že žalobcom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol.“

16.1. Ak následne skúmal splnenie podmienok ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka pre náhradu nemajetkovej ujmy a dospel k záveru, že tieto neboli splnené, odvolací súd uvádza, že táto právna otázka bola riešená v mnohých rozhodnutiach dovolacieho súdu, súdna prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v otázke, aký zásah možno pre účely ochrany osobnosti považovať za neoprávnený, už ustálila na názore, že ním je „závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti“ (k tomu pozri napr. rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/108/2009, R 103/1967, 3Cdo/201/2007, 8 Cdo 154/2019). Vo všeobecnosti preto možno konštatovať, že pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa vyžaduje preukázanie určitej relevantnej intenzity zásahu (musí ísť o závažnejší zásah), resp. preukázanie

určitej relevantnej intenzity vzniknutej ujmy, vychádzajúc z konkrétnych skutkových okolností sporu. Súčasne, ako správne ustálil odvolací súd, pre priznanie nemajetkovej ujmy je nevyhnutné, aby žalobcovia preukázali existenciu ujmy, protiprávneho konania žalovanej, a súčasne splnenie tretej podmienky, a to existencie príčinnej súvislosti medzi spôsobenou ujmovou a protiprávnym konaním žalovanej.

17. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že dôvodom zamietnutia žaloby žalobcov nebola aplikácia analógie pri výklade § 11 a 13 Občianskeho zákonníka v predmetnej veci, ale záver odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena na strane žalobcov (bod 49. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolatelia v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP tak naformulovali i otázky, z formulácie ktorých bolo zjavné, že nimi spochybňujú vyhodnotenie dôkazov dovolacím súdom, ktoré ho viedli k záveru, že žalobcovia svoj nárok nepreukázali. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020).

18. Najvyšší súd na základe uvedeného, dovolanie žalobcov, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP), a ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP), odmietol.

19. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.